EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

15. juuli 2004*

Kohtuasjas C-443/02,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EÜ artikli 234 alusel Tribunale di Pordenone (Itaalia) esitatud eelotsusetaotlus nimetatud kohtus pooleliolevas kriminaalasjas

Nicolas Schreiber'i vastu

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiivi 98/8/EÜ, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist (EÜT L 123, lk 1), ning EÜ artikli 28 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann (ettekandja), kohtunikud A. Rosas, S. von Bahr, R. Silva de Lapuerta ja K. Lenaerts,

kohtujurist: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— N. Schreiber, esindajad: *avvocato* M. Casini ja *avvocato* F. Capelli,

— Belgia valitsus, esindaja: A. Snoecx,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: L. Ström, keda abistas advokaat M. Moretto,

arvestades kohtuistungi ettekannet,

olles 8. jaanuari 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud N. Schreiberi ja komisjoni suulised märkused,

olles 12. veebruari 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 20. novembri 2002. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 6. detsembril 2002, esitas Tribunale di Pordone EÜ artikli 234 alusel viis eelotsuse küsimust seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiivi 98/8/EÜ, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist (EÜT L 123, lk 1), ning EÜ artikli 28 tõlgendamisega.

2 Need küsimused esitati N. Schreiberi vastu algatatud kriminaalasja raames, kus N. Schreiberit süüdistatakse looduslike koitõrje omadustega punasest seedripuust klotside turuleviimiseks luba nõudvate siseriiklike õigusnormide rikkumises.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

Mõisted

3 Direktiivi 98/8 artikli 2 lõike 1 punkti a kohaselt on „biotsiid"„toimeained ja valmistised, mis sisaldavad üht või enamat toimeainet niisuguses vormis, nagu need toimetatakse kasutajale, ja mis on ette nähtud kahjulike organismide keemiliste või bioloogiliste vahenditega hävitamiseks, tõrjeks, kahjutuks muutmiseks, nende toime ärahoidmiseks või muul viisil nende vastu võitlemiseks".

4 Sama artikli lõike 1 punktis b on „madala riskiastmega biotsiid" määratletud kui „biotsiid, mis sisaldab toimeaine(te)na ainult üht või mitut I A lisas loetletud ainet ega sisalda probleemseid aineid".

5 Direktiivi 98/8 artikli 2 lõike 1 punkti c kohaselt on „põhiaine" „lisas I B loetletud aine, mille peamine kasutusotstarve ei ole taimekaitse, kuid mida vähesel määral kas otse või toimeainest ja lihtsast lahjendusvedelikust koosnevas tootes biotsiidina kasutatakse, mis ise ei ole probleemne aine ja mida ei turustata otse biotsiidina kasutamiseks".

6 Nõukogu 27. juuni 1967. aasta direktiiv 67/548/EMÜ ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 1967, 196, lk 1), muudetud nõukogu 30. aprilli 1992. aasta direktiiviga 92/32/EMÜ (EÜT L 154, lk 1), millele direktiiv 98/8 viitab, määratleb „ained" kui „looduses esinevad või tööstuslikult saadud keemilised elemendid ja nende ühendid [...]".

Materiaalõiguslikud normid

7 Direktiivi 98/8 esimese, kolmanda ja kaheksanda põhjenduse kohaselt on direktiivi eesmärk ühenduse korra kehtestamine mittepõllumajanduslike pestitsiidide (biotsiidide) turuleviimisele, arvestamaks tervishoiuprobleemidega, mis on selles valdkonnas liikmesriikide poolt kehtestatud erinevate piirangute aluseks.

8 Sel eesmärgil näeb nimetatud direktiiv oma artikli 3 lõigetes 1 ja 2 ette, et:

„1. Liikmesriigid näevad ette, et biotsiidi võib turule viia ja nende territooriumil kasutada ainult juhul, kui selle jaoks on kooskõlas käesoleva direktiiviga luba antud.

2. Erandina lõikest 1:

i) lubavad liikmesriigid registreerimise alusel viia turule ja kasutada madala riskiastmega biotsiide tingimusel, et nende kohta on esitatud artikli 8 lõikele 3 vastav toimik, mida pädevad asutused on kontrollinud.

Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva direktiivi kohaselt loa andmist käsitlevaid sätteid ka registreerimise suhtes;

ii) lubavad liikmesriigid viia turule ja kasutada biotsiidina põhiaineid, kui need on I B lisasse kantud."

9 Nimetatud direktiivi artikli 4 lõike 1 esimene lause näeb „[l]ubade vastastiku[s]e tunnustami[s]e" osas ette, et „[ü]hes liikmesriigis juba loa saanud või registreeritud biotsiidile antakse teises liikmesriigis luba 120 päeva jooksul või see registreeritakse 60 päeva jooksul alates päevast, kui teine liikmesriik taotluse sai, tingimusel et

biotsiidis sisalduv toimeaine on kantud I või I A lisasse ja vastab selle nõuetele, ilma et see piiraks artikli 12 kohaldamist".

10 Seega peab I lisa loetlema biotsiidides kasutatavad toimeained, mis on ühenduse tasandil heaks kiidetud, I A lisa peab loetlema madala riskiastmega biotsiidides kasutatavad heaks kiidetud toimeained ja I B lisa peab loetlema põhiained.

11 Direktiivi 98/8 artikkel 16 näeb ette 10-aastase üleminekuaja. Selle aja jooksul koostatakse I, I A ja I B lisad.

Siseriiklikud õigusnormid

Mõisted

12 Mõisted „biotsiid", „madala riskiastmega biotsiidid" ja „põhiaine" on määratletud 25. veebruari 2000. aasta dekreetseaduses nr 174 (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*, nr 149 lisa, 28.6.2000, edaspidi „biotsiidi dekreet").

Materiaalõiguslikud normid

13 Nimetatud dekreediga võetakse üle direktiiv 98/8.

14 Dekreedi artiklites 3 ja 4 nõutakse biotsiidide turuleviimiseks luba ja madala riskiastmega biotsiidide registreerimist. Vaid põhiainet sisaldavate toodete puhul näeb dekreedi artikkel 5 ette, et nende turuleviimine ja kasutamine on võimalik ilma loa ja registreerimiseta eeldusel, et toode on kantud vastavasse ühenduse tasemel koostatud nimekirja.

15 Direktiivi 98/8 artiklis 16 ettenähtud üleminekuaja jooksul võib Ministero della Sanità (tervishoiuministeerium) biotsiidi dekreedi artikli 17 lõike 1 alusel rakendada vabariigi presidendi 6. oktoobri 1998. aasta dekreedist nr 392 meditsiini- ja kirurgiaseadmete tootmise ja turuleviimise kohta (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana* nr 266, 13.11.1998, edaspidi „meditsiini- ja kirurgiaseadmete dekreet") tulenevaid kehtivaid biotsiidide turuleviimist puudutavaid õigusnorme.

16 Viimati nimetatud dekreedi artikli 1 kohaselt on putukaid tõrjuva mõjuga toodete turuleviimiseks nõutav eelnev luba.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

17 Itaalia ametiasutused algatasid äriühingu LIDL-ITALIA Srl tegevdirektor N. Schreiberi vastu kriminaalasja, kuna mainitud äriühing viis ilma Itaalia õigusnormides nõutava eelneva loa omandamiseta 2001. aasta märtsis turule 20 pakki Saksamaalt pärinevaid looduslike koitõrje omadustega punasest seedripuust klotse, mida meditsiini- ja kirurgiaseadmete dekreedi tähenduses loetakse meditsiini- ja kirurgiaseadmeteks.

18 N. Schreiber väidab, et nende klotside puhul on tegemist tootega, milles sisaldub vaid põhiaine direktiivi 98/8 tähenduses, ning et nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 2 punkti ii alusel peaks nende turuleviimine olema võimalik ilma loa ja registreerimiseta. Teise võimalusena väidab ta, et siseriiklikud õigusnormid on vastuolus EÜ artikliga 28.

19 Neil asjaoludel otsustas Tribunale di Pordenone menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi 98/8/EÜ artikli 2 lõike 1 punkte a ja b tuleb nimetatud direktiivi poolt ühenduse õiguskorda sisseviidud üldiste õigusnormide valguses tõlgendada nii, et mõisted „biotsiid" ja „madala riskiastmega biotsiid" viitavad vaid toodetele, mille biotsiidne toime oleneb toimeainetest, mis on nimetatud toodetele lisatud keemilisel või bioloogilisel töötlemisel eesmärgiga anda nimetatud toodetele selline toime toimeainete lisamise abil?

2. Kas direktiivi 98/8/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti c tuleb nimetatud direktiivi poolt ühenduse õiguskorda sisseviidud üldiste õigusnormide valguses tõlgendada nii, et mõiste „põhiaine" viitab ainetele, mida ei lisata tootele biotsiidse toime andmise otstarbel, kuid mille biotsiidne toime avaldub toote kasutamisel lisaks toote tavalisele toimele [...]?

3. Kas punase seedripuu tükki saab liigitada „biotsiidiks", „madala riskiastmega biotsiidiks" või „põhiaineks" ainuüksi seetõttu, et seda turustatakse kui koitõrjevahendit, arvestades, et a) nimetatud puitu ei ole keemiliselt ega bioloogiliselt töödeldud; b) aine, millest eeldatavalt sõltub puidule omistatud

toime, sisaldub tootes looduslikult; c) toodet turustatakse sisuliselt selle algsel kujul?

4. Kas direktiivi 98/8/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et ainult juhul, kui „põhiaine" on kantud I B lisas esitatud nimekirja, võib nimetatud aine olla vabastatud eelmainitud artiklis 2 osutatud toodete liikmesriikides turuleviimiseks ettenähtud loa ja registreerimise nõudest; kas sellisel kandel I B lisas esitatud nimekirjas on õigustloov mõju?

5. Kas direktiivi 98/8/EÜ artiklit 4 tuleb EÜ artikleid 28 ja 30 arvestades tõlgendada nii, et küsimuses 3 kirjeldatud toote, mida ühes liikmesriigis viiakse seaduslikult turule, ilma et selles liikmesriigis oleks vajalik loa omandamine või registreerimine, hilisemal turustamisel mõnes teises liikmesriigis võib nõuda luba või registreerimist põhjusel, et see toode ei ole kantud direktiivi 98/8/EÜ I B lisas esitatud nimekirja?"

Eelotsuse küsimused

Esialgsed märkused

20 Tuleb täheldada, et põhikohtuasjas etteheidetud asjaolude ilmnemise kuupäeval ei olnud direktiivis 98/8 ettenähtud ühtlustamine veel täielikult lõpule viidud, kuna selle direktiivi I, I A ja I B lisad, mis loetlevad biotsiidides, madala riskiastmega biotsiidides ja vaid põhiainet sisaldavates toodetes kasutatavad heakskiidetud toimeained, olid ühenduse tasemel alles koostamisel. Nendes lisades loetlemise

eesmärgil teatatud toimeainete analüüs pidi lõpule viidama alles ajavahemikus 2006–2010.

21 Komisjoni 4. novembri 2003. aasta määrusest (EÜ) nr 2032/2003 Euroopa Parlamendi ja nõukogu biotsiidide turuleviimist käsitleva direktiivi 98/8 artikli 16 lõikes 2 osutatud kümneaastase tööprogrammi teise etapi kohta ja määruse (EÜ) nr 1896/2000 muutmise kohta (EÜT L 307, lk 1) nähtub, et komisjon on vahepeal koostanud nimekirja toimeainete kohta, mida ei kanta ühtegi neist lisadest, sest nende kohta ei ole komisjon vastu võtnud ühtegi teatist või nende suhtes ei ole huvi ilmutanud ükski liikmesriik. Nimetatud määruse artikli 4 lõikest 2 koostoimes määruse III lisaga tuleneb, et alates 1. septembrist 2006 ei saa teatud biotsiide, mis sisaldavad toimeainetena looduslikke õlisid nagu seedripuu õli ja seedriõli, enam liikmesriikide territooriumil turustada.

22 Arvestades eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud küsimuste sõnastust, ei pea Euroopa Kohus hindama, kas looduslikke õlisid sisaldavate biotsiidide turustamise täielik keelamine on nimetatud ühenduse õigusnormide eesmärkidega proportsionaalne meede.

Esimesed neli küsimust: liikmesriikide kohustus lubada vaid „põhiainet" sisaldavate toodete turuleviimist

23 Oma nelja esimese küsimusega, mida sobib koos vaadelda, tahab liikmesriigi kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 98/8 artikli 3 lõike 2 punktiga ii on vastuolus, kui liikmesriigis on selliste seedripuust klotside, nagu põhikohtuasjas käsitletakse,

turuleviimiseks nõutav eelnev luba (edaspidi „põhikohtuasjas käsitletav eelneva loa kord").

Antud olukorras soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas selliseid klotse saab liigitada vaid „põhiainet" sisaldavaks tooteks nii, et neid võiks nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 2 punkti ii alusel Itaalias turule viia ilma eelneva loa ning registreerimiseta, või peab neid liigitama „biotsiidiks" või „madala riskiastmega biotsiidiks" direktiivi 98/8 tähenduses.

24 Selles osas tuleb täheldada, et nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 2 punkt ii näeb ette liikmesriikide kohustuse lubada viia turule ilma eelneva loa või registreerimiseta vaid põhiainet sisaldavaid tooteid, kui need on kantud I B lisasse.

25 Vastavalt direktiivi 98/8 artikli 2 lõike 1 punktis c antud määratlusele peab aine liigitamiseks „põhiainena" olema täidetud kolm tingimust: aine peab olema kantud I B lisasse, tema peamine kasutusotstarve ei tohi olla taimekaitse, kuid teda kasutatakse vähesel määral biotsiidina ja teda ei tohi turustada otse biotsiidina.

26 „Biotsiid" on seevastu sama lõike punktis a toodud määratluse kohaselt toimeained niisuguses vormis, nagu need toimetatakse kasutajale, ja mis on ette nähtud kahjulike organismide keemiliste või bioloogiliste vahenditega hävitamiseks, tõrjeks, kahjutuks muutmiseks. Täielik nimekiri biotsiidide tooteliikidest on toodud direktiivi 98/8 V lisas.

27 Nimetatud lõike punkt b määratleb „madala riskiastmega biotsiidi" kui biotsiidi, mis sisaldab toimeaine(te)na ainult üht või mitut I A lisas loetletud ainet ega sisalda probleemseid aineid.

28 Põhikohtuasjas ei vaidlustata, et käsitletavaid seedripuust klotse müüdi koitõrjevahendina, et nad sisaldasid seedripuu õli või seedriõli — toimeainet, mis aurustudes tõrjub neid liblikalisi, ning et nad kuulusid ühe direktiivi 98/8 V lisas loetletud tooteliigi alla. Seevastu ei saanud põhikohtuasjas etteheidetud asjaolude ilmnemise kuupäeval neis klotsides sisalduv toimeaine — seedripuu õli või seedriõli — olla kantud nimetatud direktiivi I A või I B lisasse, sest nende lisade koostamine ei olnud veel lõpetatud.

29 Sellises olukorras ei saa mainitud klotse liigitada vaid „põhiainet" sisaldavaks tooteks või „madala riskiastmega biotsiidiks" direktiivi 98/8 tähenduses. Vastupidi, neid tuleb nimetatud direktiivi tähenduses lugeda „biotsiidiks".

30 Siinkohal tuleks lisada, et antud asjaolude korral ei oma tähtsust see, kas toimeaine tõrjuv mõju on looduslik või tuleneb keemilisest või bioloogilisest käsitsemisest. Ainuüksi asjaolu, et tegemist on loodusliku ainega, ei välista riski olemasolu inimestele, loomadele ja keskkonnale. Veelgi enam, vastavalt nimetatud direktiivi artikli 2 lõike 2 punktis a viidatud direktiivi 67/548 artiklis 2 sätestatud määratlustele on „ained" looduses esinevad või tööstuslikult saadud keemilised elemendid ja nende ühendid.

31 Lisaks tuleks täheldada, et praeguseks on teada, et sellised seedripuu klotsid, nagu siin käsitletud, ei ole vaid „põhiainet" sisaldav toode ega „madala riskiastmega biotsiid" direktiivi 98/8 tähenduses. Määruse nr 2032/2003 III lisast tuleneb, et seedripuu õli ja seedriõli ei kanta nimetatud direktiivi I A ja I B lisadesse. Vaatamata tema määratlemisele kui „olemasolev toimeaine" komisjoni 7. septembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 1896/2000 Euroopa Parlamendi ja nõukogu biotsiide käsitleva direktiivi 98/8/EÜ artikli 16 lõikes 2 osutatud programmi esimese etapi kohta (EÜT L 228, lk 6) tähenduses, ei ole komisjon tema kohta vastu võtnud ühtegi teatist ja tema suhtes ei ole huvi ilmutanud ükski liikmesriik.

32 Seega tuleb neljale esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 98/8 artikli 3 lõike 2 punktiga ii ei ole vastuolus, kui liikmesriigis on selliste seedripuust klotside, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, turuleviimiseks nõutav eelnev luba.

33 Selliseid klotse ei saa liigitada vaid „põhiainet" sisaldavaks tooteks, nii et neid saaks Itaalia turule viia ilma eelneva loa või registreerimiseta, vaid nad tuleb liigitada direktiivi 98/8 tähenduses „biotsiidiks".

Viienda küsimuse esimene pool: liikmesriikide kohustus tunnustada teises liikmesriigis antud luba või registreerimist

34 Viienda küsimuse esimese poolega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 98/8 artikli 4 lõikega 1 on vastuolus, kui liikmesriigis on selliste seedripuust klotside turustamiseks, nagu põhikohtuasjas käsitletakse, ja mida teises

liikmesriigis viiakse seaduslikult turule, ilma et selles liikmesriigis oleks vajalik luba või registreerimine, nõutav eelnev luba.

35 Siinkohal tuleb täheldada, et nimetatud lõige näeb ette liikmesriikide kohustuse tunnustada teises liikmesriigis antud luba või registreerimist tingimusel, et tootes sisalduv toimeaine on kantud I või I A lisasse.

36 Põhikohtuasjas on ilmne, et käsitletavad seedripuust klotsid ei ole teises liikmesriigis turuleviimiseks luba saanud ega registreeritud.

37 Lisaks ei olnud põhikohtuasjas etteheidetud asjaolude ilmnemise kuupäeval võimalik ette näha, kas seedripuu õli või seedriõli hiljem üldse kantakse nimetatud direktiivi I või I A lisasse.

38 Määruse nr 2032/2003 III lisast tuleneb, et seedripuu õli ega seedriõli ei kanta nimetatud direktiivi I või I A lisasse.

39 Seega tuleb viienda küsimuse esimesele poolele vastata, et direktiivi 98/8 artikli 4 lõikega 1 ei ole vastuolus, kui liikmesriigis on selliste seedripuust klotside turustamiseks, nagu põhikohtuasjas käsitletakse, ja mida teises liikmesriigis viiakse seaduslikult turule, ilma et selles liikmesriigis oleks vajalik luba või registreerimine, nõutav eelnev luba.

Viienda küsimuse teine pool: õigus kaupade vabaks liikumiseks

40 Viienda küsimuse teise poolega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas EÜ artikliga 28 on vastuolus, kui liikmesriigis on selliste seedripuust klotside turustamiseks, nagu põhikohtuasjas käsitletakse, ja mida teises liikmesriigis viiakse seaduslikult turule, ilma et selles liikmesriigis oleks vajalik luba või registreerimine, nõutav eelnev luba.

41 Selles osas tuleb täheldada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peetakse kõiki liikmesriikide kaubanduseeskirju, mis võivad otse või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada ühendusesisest kaubandust, koguselise piiranguga samaväärse toimega meetmeks EÜ artikli 28 tähenduses ning seega on need põhimõtteliselt keelatud (11. juuli 1974. aasta otsus kohtuasjas 8/74: Dassonville, EKL 1974, lk 837, punkt 5, ja 11. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-322/01: Deutscher Apothekerverband, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punkt 66).

42 Siiski võib ühenduse ühtlustamismeetmete puudumisel toote vaba liikumist piirata siseriiklike õigusnormidega kas ühel EÜ artiklis 30 ettenähtud põhjustest või kohustuslike nõuete alusel (20. veebruari 1979. aasta otsus nn Cassis de Dijon'i kohtuasjas 120/78: Rewe-Zentral, EKL 1979, lk 649, punkt 8).

43 Siseriiklike meetmete võtmisel rahva tervise kaitseks EÜ artikli 30 tähenduses on liikmesriigi pädevuses kindlaks määrata, millisel tasemel ta selle kaitset soovib tagada (vt selle kohta 17. detsembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 272/80: Frans-

Nederlandse Maatschappij voor Biologische Producten, EKL 1980, lk 3277, punkt 12; 27. juuni 1996. aasta otsus kohtuasjas C-293/94: Brandsma, EKL 1996, lk I-3159, punkt 11, ning 17. septembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-400/96: Harpegnies, EKL 1998, lk I-5121, punkt 33). Siseriiklikud õigusnormid peavad siiski olema taotletava eesmärgiga proportsionaalsed (vt 14. juuli 1983. aasta otsus kohtuasjas 174/82: Sandoz, EKL 1983, lk 2445, punkt 18, ja eespool viidatud kohtuotsus Harpegnies, punkt 34).

44 Põhikohtuasja puhul tuleb järgemööda vaadelda nelja punkti: piirangu olemasolu EÜ artikli 28 tähenduses, ühenduse ühtlustamismeetmete olemasolu selles valdkonnas, põhikohtuasjas käsitletava eelneva loa korra õigustatust EÜ artikli 30 alusel ja selle korra proportsionaalsust.

45 Esiteks tuleb täheldada, et korra puhul, mis keelab biotsiidide turuleviimise ilma eelneva loata, on tegemist kaupade vaba liikumise piiranguga EÜ artikli 28 tähenduses (vt eespool viidatud Brandsma kohtuotsus, punkt 6, ja Harpegnies' kohtuotsus, punkt 30).

46 Teiseks ei olnud etteheidetud asjaolude ilmnemise kuupäeval selliste seedripuust klotside turuleviimine, nagu põhikohtuasjas käsitletakse, ühenduse tasandil täielikult ühtlustatud, arvestades, et direktiivi 98/8 I, I A ja I B lisade koostamine ei olnud veel lõpule viidud ja nimetatud toodet ei reguleerinud ükski teine kord. Ometi oli direktiiv 98/8 selleks kuupäevaks juba ühtlustanud mõiste „biotsiid".

47 Kolmandaks tuleb täheldada, et sellise eelneva loa korra eesmärk, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, on rahva tervise kaitse EÜ artikli 30 tähenduses. Kui selliseid

seedripuust klotse, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, tuleb lugeda „biotsiidiks" direktiivi 98/8 tähenduses ja nimetatud direktiivi kolmanda põhjenduse kohaselt võivad biotsiidid oma omaduste ja nendega seotud kasutusviiside tõttu ohustada inimesi, loomi ja keskkonda mitmel moel, siis vastab nende turuleviimisel eelnevat luba nõudev kord tervisekaitse eesmärgile.

48 Neljandaks on selline eelneva loa kord, nagu põhikohtuasjas käsitletakse, proportsionaalne taotletava seadusliku eesmärgiga. Ehkki selliseid seedripuust klotse, nagu põhikohtuasjas käsitletakse, võib Saksamaal turule viia ilma eelneva loa ja registreerimiseta, ei tähenda asjaolu, et üks liikmesriik kehtestab vähem ranged eeskirjad kui mõni teine liikmesriik, veel seda, et viimased on ebaproportsionaalsed (vt selle kohta 10. mai 1995. aasta otsus kohtuasjas C-384/93: Alpine Investments, EKL 1995, lk I-1141, punkt 51).

49 Neil asjaoludel peab liigitama korra, mille kohaselt looduslike koitõrje omadustega punasest seedripuust klotside turuleviimiseks on nõutav eelnev luba, EÜ artiklis 28 keelatud samaväärse toimega meetmeks. Kuid arvestades, et selline kord vastab tervisekaitse tasemele, mida asjaomane liikmesriik soovib tagada kõigi biotsiidide turuleviimise osas, ja et ta ei ole selle eesmärgiga ebaproportsionaalne, siis võib seda korda pidada EÜ artikli 30 alusel õigustatuks.

50 Seega tuleb viienda küsimuse teisele poolele vastata, et asjaolu, et ühes liikmesriigis on selliste seedripuust klotside turustamiseks, nagu põhikohtuasjas käsitletakse, ja mida teises liikmesriigis viiakse seaduslikult turule, ilma et selles liikmesriigis oleks vajalik luba või registreerimine, nõutav eelnev luba, kujutab endast EÜ artiklis 28

keelatud samaväärse toimega meedet, mida võib siiski pidada õigustatuks tervisekaitse motiivil EÜ artikli 30 alusel.

Kohtukulud

51 Euroopa Kohtule märkusi esitanud Belgia valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS (esimene koda)

vastuseks Tribunale di Pordenone 20. novembri 2002. aasta määrusega esitatud küsimustele otsustab:

1. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiivi 98/8, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist, artikli 3 lõike 2 punktiga ii ei ole vastuolus, kui liikmesriigis on looduslike koitõrje omadustega punasest seedripuust klotside turuleviimiseks nõutav eelnev luba.**

Nimetatud klotse ei saa liigitada vaid „põhiainet" sisaldavaks tooteks, nii et neid saaks Itaalias turule viia ilma eelneva loa või registreerimiseta, vaid nad tuleb liigitada „biotsiidiks" direktiivi 98/8 tähenduses.

2. **Direktiivi 98/8 artikli 4 lõikega 1 ei ole vastuolus, kui liikmesriigis on looduslike koitõrje omadustega punasest seedripuust klotside, mida teises liikmesriigis viiakse seaduslikult turule, ilma et selles liikmesriigis oleks vajalik luba või registreerimine, turuleviimiseks nõutav eelnev luba.**

3. **Asjaolu, et ühes liikmesriigis on looduslike koitõrje omadustega punasest seedripuust klotside, mida teises liikmesriigis viiakse seaduslikult turule, ilma et selles liikmesriigis oleks vajalik luba või registreerimine, turuleviimiseks nõutav eelnev luba, kujutab endast EÜ artiklis 28 keelatud samaväärse toimega meedet, mida võib siiski pidada õigustatuks tervisekaitse motiivil EÜ artikli 30 alusel.**

Jann Rosas von Bahr

Silva de Lapuerta Lenaerts

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 15. juulil 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

R. Grass

Esimese koja esimees

P. Jann